

Pareigūnai.lt

Mes giname tuos, kurie gina ir saugo kitus

2010 m. kovas Nr. 1 (8)

Aktualija Aukščiausiojo Teismo nutarimo teks palaukti

Tarnybinių ginklų panaudojė ir už tai nuteistas pareigūnas laukia Aukščiausiojo Teismo nutarties. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus plenarinėje sesijoje 2009 m. gruodžio 11 d. nagrinėtas už tarnybinio ginklo panaudojimą nuteisto policininko Ruslano Motko skundas. Nutartį žadėta paskelbti sausio 26 d., bet posėdis atidėtas vasario 18-ajai. Ilgai lauktos nutarties nei pareigūnų bendruo-

menė, nei visuomenė neišgirdo – posėdis atidėtas kovo 10 d. Primename, kad R.Motko buvo nuteistas už tarnybinių įgaliųjų viršijimą ir sunkų sveikatos sutrikdymą dėl neatsargumo, kai 2006 m. rugsėjo 14 d., stabdydamas neblaivaus vairuotojo automobilį, vos nepartrenkusį kito

policijos pareigūno bei sukėlusio grėsmę visuomenei, panaudojo tarnybinių ginklų. Tada atsimušusi kulka kliudė automobilio keleivį ir jį sužeidė. Policininką nemokamai ginantis advokatas Vytautas Sirvydis tikisi, kad galutinis verdiktas reabilituos pareigūną R.Motko, o šios bylos pagrindu bus suformuota teismų praktika, patvirtinanti visuomenės saugumo prioritetą.

Pozicija

Profesijos ir pseudo profesijos

Vytautas Bakas

Vidaus reikalų įstaigose dirbančius pareigūnus ir darbuotojus atstovauja kelios dešimtys profesinių sąjungų, vienančių nuo kelių iki kelių tūkstančių narių. Preliminariais duomenimis visos šalies profesinės sąjungos vienija apie 7 tūkst. pareigūnų ir darbuotojų, dirbančių vidaus reikalų įstaigose.

2009 metais NPPSS atliko apklausą, kuri parodė, kad pareigūnai nežino pakankamai apie profesinę sąjungą, kuriai priklauso, nežino jos lyderių, kaip ji gina ir atstovauja pareigūnus, neturi informacijos apie profesinių sąjungų teikiamas paslaugas ir pan. Apklausos duomenys rodo, kad pareigūnas ar darbuotojas, pasirinkdamas profesinę sąjungą nesigilina, kokias paslaugas gaus.

Sunkmečiu susidomėjimas profesinėmis sąjungomis išaugo. Pareigūnai, norėdami jaustis saugiau, nusprendžia dalyvauti profesinių sąjungų veikloje. Kuriasi naujos profesinės sąjungos arba atgyja iki šiol aktyvios veiklos nevykdžiusios.

Galima išskirti šiuos Vidaus reikalų įstaigose dirbančių darbuotojų vienančių profesinių sąjungų tipus: klasikines, interesų grupių pagrindu susibūrusias bei pseudoprofesijas.

Klasikinės - veikia kelerius metus, turi tradicijas, jose užtikrinami demokratiniai rinkimai, čia dirba profesionalūs samdomi darbuotojai. Tokia profesinė sąjunga nuolat pateikia informaciją apie savo veiklą, veikia visos šalies mastu, atstovauja pareigūnus tiek individualiuose, tiek kolektyviniuose ginčuose, turi stabilias pajamas, užtikrinančias paslaugų, kurias profesinė sąjunga deklaruoja, teikimą.

„Dvidešimt metų su laisva Lietuva ėjau, atėjęs – Jos neberadau.“
Sąjūdžio iniciatyvinės grupės narys Regimantas Adomaitis

Mieli Lietuvos žmonės,

Jungtinio demokratinio judėjimo vardu kviečiame į šventinį susirinkimą Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečiui paminėti ir pagerbti Laisvės kovų aukas. Atkuriant Nepriklausomą Lietuvą buvo paskelbti teisingumo, laisvės, demokratijos ir žmonių gerovės idealai. Oligarchinė sistema pamynė Kovo 11-osios vertybes.

Kartu spręskime, ką daryti, kad būtų atkurtas teisingumas ir konstitucinė santvarka, gražinami neteisėtais sandoriais pavogti milijonai, stabdomas socialinių išmokų mažinimas, komunalinių ir kitų mokesčių didinimas, verslo žlugdymas.

2010 kovo 11 d. 12 val. Vilniuje, ant Tauro kalno, aukštai iškėlę valstybingumo vėliavą mes žengsime žingsnį link teisingos ir tikrai laisvos Lietuvos.

- Kęstutis Čilinskas, JDJ pirmininkas
- Regimantas Adomaitis, kino ir teatro aktorius
- Vytautas Bakas, teisininkas
- doc. dr. Jonas Jasaitis
- Česlovas Ježerskas, atsargos brigados generolas
- akademikas Antanas Kudžys
- dr. Aušra Maldeikienė
- prof. habil. dr. Gediminas Merkys
- prof. Saulius Sondeckis

Kad žiema būtų lengvesnė

Lietuvos centrinės kredito unijos narė

Jeigu Jus prislėgė mokesčių našta, nežinote kaip juos sumokėti, o visi bandymai sutaupyti nueina perniek, nepasiduokite panikai. Padėjome išleisti vaikus į mokyklą, padėsime ir išgyventi sunkią žiemą. Suteiksime 2000 Lt paskolą 15 mėnesių. Paskolos įmokų Jums nereikės mokėti 3 mėnesius.

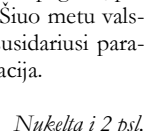
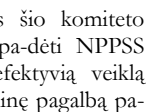
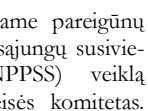
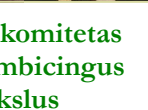
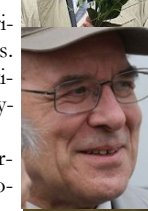
- nėra jokių administracinių mokesčių
- Pasilymas galioja iki 2010 m. balandžio 1 d.
- Akcijos metu NPPSS grupės nariai atleidžiami nuo PKU stojamojo mokesčio

Daugiau informacijos: www.pareigunuunija.lt
tel. 8 (5) 260 89 34, mob.tel. 8 671 98974
Adresas: V. Mykolaičio-Putino g. 5,
LT-03106 Vilnius

Teisės komitetas kelia ambicingus tikslus

Nacionaliniame pareigūnų profesinių sąjungų susivienijime (NPPSS) veiklą pradėjo Teisės komitetas. Pa-grindinis šio komiteto uždavinys pa-dėti NPPSS užtikrinti efektyvią veiklą teikiant teisinę pagalbą pareigūnams. Šiuo metu valstybėje yra susidariusi paradoksalinė situacija.

Nukelta i 2 psl.

Nukelta i 2 psl.

*Atkelta iš 1 psl.***Teisės komitetas kelia ambicingus tikslus**

Valstybės politikai, prisidengdami sunkia ekonomine situacija, visiškai ignoruoja ir pamina tam tikrų visuomenės sluoksnių, žmonių teises ar teisėtus interesus, taip pat ir valstybės pareigūnų. Politikai, per sau lojalius įstaigų vadovus, priima neteisėtus, nekaltant jau apie teisingumą, sprendimus.

Pareigūnai turi labai daug, teisės aktais pavestų vykdyti, pareigų ir dar daugiau visuomenės lūkesčių, tačiau labai mažai teisių ir teisinių priemonių jas įgyvendinti.

Nėra mechanizmo bei efektyvių priemonių pareigūnams apginti savo teises, pvz. nuo tam tikrų represinių vadovybės taikomų priemonių, kuriomis stengiamasi pareigūną palaužti, tam, kad jis tik betarpiškai vykdytų politiką ar vadovybės pavardimus, net jei jie yra neteisėti. Atsižvelgiant į tai, vienas iš Teisės komiteto keliamų uždavinių - surasti sprendimus, kaip organizuoti kokybišką ir efektyvią pareigūnų teisių ir jų teisėtų interesų gynimą. Todėl Teisės komiteto vizija - siekti, kad pareigūnus gintų geriausi Lietuvos advokatai ir teisininkai. Aišku, tai pasiekti reikia laiko, reikia numatyti strategiją, parengti veiklos planą ir, konsultuojantis su geriausiais Lietuvos teisininkais, surasti būdus šią viziją įgyvendinti. Tačiau tvirtai tikime, kad artimiausioje ateityje tai taps tikrove.

*Giedrius Krilavičius***Teisės komitetas**

Š.m. sausio 19 d. įsteigtas NPPSS Teisės komitetas, veikiantis visuomeniniams pagrindais. Jo paskirtis - tobulinti teisinių paslaugų kokybę, teikti išvadas dėl tarnybinių patikrinimų bei atstovauti profesines sąjungas ir pareigūnus valstybės valdžios institucijose. Pagal komiteto nuostatus nariu gali tapti asmuo, priklausantis vienai iš NPPSS profesinei sąjungai, turintis aukštąjį teisinį išsilavinimą arba paskutiniųjų kursų teisės krypties studijų studentas.

Komiteto pirminku išrinktas G. Krilavičius VSAT Vilniaus rinktinės Teisės poskyrio viršininkas.

Jeigu norite dalyvauti šio komiteto veikloje kreipkitės tel. 8 (5) 2716118 arba el.paštu info@pareigunai.lt

Atkelta iš 1 psl.

Klasikinės profesinės sąjungos dalyvauja įstaigų veikloje, atstovauja pareigūnų interesus kartu su kitomis valdžios institucijomis bei NVO. Jų lyderiai dalyvauja viešose diskusijose, pasisako aktualiais klausimais.

Interesų grupių pagrindu atsiradusias profesines sąjungas sukuria bendraminčiai. Jų veikla, nesusijusi su pareigūnų interesų gynyba, mažiau dėmesio skiriama savireguliacijai, demokratiniams procesams. Tokios profsąjungos veikia viename mieste, apskrityje arba atskirame įstaigos padalinyje. Kai kurios jų orientuotos į pareigūnų laisvalaikio organizavimą.

Interesų grupių profsąjungoms priskirtinos ir tos, kurių veikla naudojama asmeniniams jų steigėjų interesams, joms vadovauja advokatai, saugos tarnybų vadovai, teikiantys privačių detektyvų, saugos paslaugas.

Atsargiai! Tokių organizacijų veikla kelia interesų konflikto grėsmes. Pagrindinis tikslas - ne pareigūnų interesų atstovavimas, jos naudojamos kaip priemonė, stiprinanti lyderių veiklas. Pseudo profsąjungų veikla atkurama arba pradeda prasidėti sunkmečiu šalyje. Jų lyderiai paprastai siekia politinių tikslų.

Profsąjungos ir pseudo profsąjungos

Jie pasitelkiami tam, kad viešai oponuotų klasikinių profesinių sąjungų veiklai. Tokių profesinių sąjungų veikla pastebima didžiuosiuose Lietuvos miestuose. Jos deklaruoja bendro pobūdžio pareigūnų, kitų visuomenės grupių problemas, gali imtis organizuoti nedidelius piketus. Tokios organizacijos neturi samdomų darbuotojų, neatstovauja pareigūnų ar darbuotojų teismuose, neteikia siūlymų.

Svarbu! Pasirenkant profesinę sąjungą svarbu išitikinti ar ištikus nelaimėi ji galės suteikti pagalbą, kurios žmogus tikisi.

Apklausa parodė, kad pareigūnas visų pirma iš profesinės sąjungos tikisi teisinės pagalbos. Tad nors ir patrauklu organizuoti keliones, tai darytina tik, kai užtikrinamas pagrindinis lūkestis.

Kokybiškos teisinės paslaugos yra gan brangios. Štai pvz., NPPSS tik po šešerių veiklos metų suformavo keturių kvalifikuotų teisininkų padalinį, užmezgė ryšius su Lietuvoje veikiančiomis advokatų kontoromis. Pseudo profsąjungų vadovai neturi lėšų prireikus samdyti advokatą, todėl pareigūnas nesulaukia pagalbos. Renginiai - populiarūs momentiniai veiklos įspūdį daranti priemonė, tačiau

tai ne pagrindinis profesinių sąjungų uždavinys, priešingai - lemia iškreiptą profesinių sąjungų veiklos suvokimą.

Lietuvoje nacionaliniu mastu veikia dvi pareigūnų vienijančios profesinės organizacijos - Nacionalinis pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimas (NPPSS) ir Vidaus reikalų sistemos respublikinė profesinė sąjunga (VRSRPS). Šakiniu principu veikia Ikteisminio tyrimo įstaigų profesinė sąjunga, Lietuvos policijos profesinė sąjunga, Lietuvos pasienio pareigūnų profesinė sąjunga, Ugniagesių gelbėtojų profesinė sąjunga, Vadovybės apsaugos departamento darbuotojų profesinė sąjunga.

Teritoriniu principu veikia apie 30 įvairių profsąjungų, tačiau informacijos apie daugumą iš jų

veiklą nėra. Stambiausia teritoriniu principu veikianti

organizacija - Vilniaus apskrities ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinė sąjunga (NPPSS narė), vienijanti beveik vieną tūkstantį Vilniaus apskrityje esančiose Vidaus reikalų įstaigose dirbančių pareigūnų ir darbuotojų. Kitos teritoriniu principu veikiančios organizacijos įeina į VRSRPS sudėtį, dalis veikia savarankiškai, dalis realios veiklos iš esmės nevykdo.

Vidaus reikalų ministro elgesys svarstytas etikos komisijoje

Seimo etikos ir procedūrų komisija išnagrinęjusi Nacionalinio pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimo (NPPSS) skundą dėl Vidaus reikalų ministro veiksmų, pažeidžiančių LR Valstybės politikų elgesio kodeksą, **nu-sprendė** remiantis LR Valstybės politikų elgesio kodekso 9 straipsnio 1 dalies 2 punktu ir Etikos ir procedūrų komisijos darbo tvarkos taisyklių 39 punkto 2 papunkčiu, **apsiriboti svarsty-mu komisijoje**.

R.Palaitį NPPSS apskundė, kai šis pasienietį A.J., dalyvavusį laidoje „Valanda su Rūta“ ir papasakojusį, kiek jis uždirba, kiek sumažėjo atlyginimas, apkaltino melu.

„Pareigūnas valstybę apšmeižė“, - tuomet portalui alfa.lt sakė vidaus reikalų ministras.

Iš karto po to pareigūno atžvilgiu buvo pradėtas tarnybinis patikrinimas. Pirmąjį atliko Ignalinos rinktinė, tačiau, teigiamos pareigū-

nui šio patikrinimo išvados, matyt, netenkino ministro. Tad netrukus inicijuotas dar vienas tarnybinis patikrinimas, kurį, paradoksalu, atliko vidaus reikalų ministrui pavaldi tarnyba - VSAT prie VRM Imuniteto valdybos tyrimų skyrius. Šįkart išvados pareigūnui buvo nepalankios. Pasak NPPSS vadovo V.Bako, šis įvykis itin nevykęs precedentas, formuojant tarnybinių tyrimų kultūrą ir naujas tradicijas.

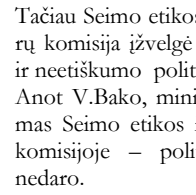
„Pagal įstatymą ministras nustato tarnybinių patikrinimų atlikimo tvarką, gali pavesti juos atlikti. Esant išankstiniams ir nedviprasmiškiems vertinimams ministras daro spaudimą tyrėjams dėl tyrimo išvadu,“ - sakė V.Bakas.

Etikos ir procedūrų komisijos narius nustebino tai, kad vidaus reikalų ministras viešai užsipuolė pasienietį, prašnekusį apie esamą padėtį.

Vienas komisijos narių M.Zasčiu-

rinskas pasiūlė ministrui ateityje susilaikyti nuo tokių veiksmų.

Vidaus reikalų ministras su pareigūnų profesinių sąjungų pateiktais kaltinimais nesutiko, nes jie esą neteisingi ir neatitinkantys tikrovės.

Tačiau Seimo etikos ir procedūrų komisija išvelgė neteisėtumo ir neetiškumo politiko elgesyje. Anot V.Bako, ministro svarstymas Seimo etikos ir procedūrų komisijoje - politikui garbės nedaro.

Tikimasi, kad šis svarstymas pristabdys vidaus reikalų ministrą nuo neteisėtų ir neleistinų veiksmų ateityje.

Aktualūs teisės aktai

2009-12-08 LR Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 13 str. pakeitimo įstatymas Nr. XI-534 Valstybės žini-

nios, 2009-12-22, Nr. 151-6781 (Išgalioja 2010-01-01) Pakeitimu numatyta, kad pensininkui mirus, pensija išmokama jį palaidojusiems asmenims už mirties mėnesį, jeigu ji dar nebuvo išmokėta, ir dar paskirtos pensijos už 1 mėnesį dydžio suma, pakeičiant iki šiol galiojusią tvarką, pagal kurią buvo paskiriama pensija už 2 mėnesius.

2009-12-11 LR Konstitucinio teismo nutarimas dėl LR Valstybės tarnybos įstatymo 23 str. 2 dalies (2002 m. balandžio 23 d., 2007 m. birželio 7 d. redakcijos) atitikties LR Konstitucijai (Dėl valstybės tarnybos įstatymo skyriaus dėl priedų ir priemonių ribojimo 70 proc. vidaus tarnybos sistemos pareigūnams prieštaravimo Konstitucijai) Valstybės žinios, 2009-12-15, Nr. 148-6632 (Išgalioja 2009-12-15)

Konstitucinis Teismas konstatavo, kad pagal Konstituciją negali būti tokios situacijos, kad valstybės tarnautojui, kuris dirba poilsio, švenčių dienomis, nakties metu, kenksmingomis, labai kenksmingomis ar pavojingomis darbo sąlygomis, atlieka įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą ar papildomas užduotis, atliekamas viršijant nustatytą darbo trukmę, būtų nemokama arba šis darbas būtų neapmokamas teisingai. Todėl pagal Konstituciją, Valstybės tarnybos įstatymo skyriuje „Darbo užmokestis“, kuris vidaus tarnybos sistemos pareigūnams buvo taikomas be išlygų, turėjo būti nustatytas toks teisinis reguliavimas, pagal kurį būtų buvę galima teisingai atlyginti už darbą vidaus tarnybos sistemos pareigūnams, dirbusiems poilsio bei švenčių dienomis, nakties metu, atlikusiems papildomas užduotis viršijant nustatytą darbo trukmę, kai jiems išmokėtinų priedų ir

priemonių suma viršijo Valstybės tarnybos įstatyme nustatytą ribą.

Konstitucinis Teismas nutarė, kad Valstybės tarnybos įstatymo skyrius „Darbo užmokestis“, kuriame nebuvo nustatyta teisinio reguliavimo, pagal kurį būtų buvę galima teisingai atlyginti už darbą vidaus tarnybos sistemos pareigūnams, dirbusiems poilsio bei švenčių dienomis, nakties metu, atlikusiems papildomas užduotis viršijant nustatytą darbo trukmę, kai jiems išmokėtinų priedų ir priemonių suma viršijo Valstybės tarnybos įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje nustatytą ribą, prieštaravo Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalies nuostatai (kiekvienas žmogus turi teisę gauti teisingą apmokėjimą už darbą) ir konstituciniam teisinės valstybės principui.

2009-12-02 LR Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2010 metais, įstatymas Nr. XI-515 Valstybės žinios, 2009-12-12, Nr. 147- 558 (Išgalioja 2009-12-12)

Šiuo įstatymu nustatytas bazinis dydis, taikomas valstybės politikų, bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų pareiginėms algoms, LR Konstitucinio Teismo teisėjų atlyginimams ir karių tarnybiniams atlyginimams bei kitoms teisės aktais nustatytiems išmokoms apskaičiuoti 2010 metais – 450 litų.

2009-12-21 LR Darbo kodekso 87, 88 str. pakeitimo, 90 str. pripažinimo netekusiu galios ir kodekso priedo papildymo įstatymas Nr. XI-589

Valstybės žinios, 2010-01-05, Nr. 1-4 (Išgalioja 2010-01-05)

Pakeitimais išplėstas ir sukonkretintas subjektų, galinčių teikti įdarbinimo paslaugas, ratas. Jas gali teikti valstybė, savivaldybė arba LR įsteigtas juridinis asmuo, valstybėje narėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jų filialai, įsteigti LR ar kitoje valstybėje narėje, arba LR ar kitos valstybės narės pilietis, kitas fizinis asmuo, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose

jam suteiktomis judėjimo valstybėje narėse teisėmis, padedantis ieškantiems darbo asmeniui įsidarbinti.. Tarpininkavimo įdarbinant paslaugas ieškantiems darbo asmenims nemokamai teikia: 1) Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos; 2) LR įsteigtas juridinis asmuo ar jo filialai, kurių steigimo dokumentuose nurodytas veiklos tikslas – tarpininkavimo įdarbinant paslaugų teikimas; 3) valstybėje narėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jo filialai, įsteigti LR ar kitoje valstybėje narėje, kuriems tokia teisė suteikta pagal tos valstybės narės teisės aktus; 4) Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės pilietis, kitas fizinis asmuo, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėje narėse teisėmis ir verčiasi šia veikla.

2009-12-29 LR Administracinių teisės pažeidimų kodekso 173³ str. pakeitimo įstatymas Nr. XI-590

Valstybės žinios, 2010-01-05, Nr. 1-5 (Išgalioja 2010-01-05)

Pasikeitus Darbo kodekso normoms, liečiančioms tarpininkavimo įdarbinant paslaugas, atitinkamai pakito ir Administracinių teisės pažeidimų kodekso nuostatos, nebeliko sąvokos - neteisėtas tarpininkavimas įdarbinant užsienyje, vietoj jos naudojama sąvoka – tarpininkavimo įdarbinant paslaugų teikimo reikalavimų, nustatytų Lietuvos Respublikos darbo kodekse, pažeidimas – užtraukia baudą nuo vieno tūkstančio iki trijų tūkstančių litų. Tokie pat veiksmai, padaryti asmens, bausto administracine nuobauda už šio straipsnio pirmojoje dalyje numatytus pažeidimus, – užtraukia baudą nuo trijų tūkstančių iki penkių tūkstančių litų.

Profesinės sąjungos nariai gali kreiptis į NPPSS teisininkus konsultacijos visais su darbu (tarnyba) susijusiais klausimais. Taip pat pagal kompetenciją teisininkai teikia konsultacijas administracines, civilines, baudžiamosias teisės klausimais.

Draudimas pareigūnams

Gruodžio mėnesį pasirašyta partnerystės sutartis su draudimo bendrove „PZU Lietuva“. Sutartis sukurta remiantis Europos valstybių patirtimi, kur glaudus bendradarbiavimas tarp profesinių sąjungų ir draudimo kompanijos padėjo sukurti papildomą naudą tiek organizacijoms, tiek jų nariams.

„PZU Lietuva“ sukūrė draudimą, kuris yra skirtas būtent pareigūnams. Kiekvienas pareigūnas gali išsirinkti iš keturių krepšelių: pagal kainą, pagal tai, kokios rizikos aktualios.

„PZU Lietuva“ pasiūlė apdrausti riziką - jeigu pareigūnas laikinai nušalinimas nuo tarnybos.

Draudimas apima gydymą privačioje ir valstybinėje gydymo įstaigoje, siūlo gyvybės draudimą ir pareigūnų šeimų nariams.

Draudimo apsauga apima vaikelio gimimą – išmokama išmoka pirmiesiems mažylio poreikiams.

Daugiau informacijos rasite atsivertę interneto svetainę www.pareigunai.lt arba sužinosite paskambinę tel. 19019.

NPPSS ir „PZU Lietuva“ bendradarbiauja ne tik draudimo srityje. Ši bendrovė remia mūsų renginius. Gruodžio mėnesį ši bendrovė įsteigė dovanas geriausiems 2009 m. NPPSS pareigūnams.

PKU naujienos

Išrinkta valdybos narė

Penktadienį vykusiame neeiliniame visuotiniame Pareigūnų kredito unijos narių susirinkime buvo išrinkta nauja valdybos narė Edita Milaševičiūtė. Ji rūpinsis unijos plėtra bei paslaugų teikimu ne pareigūnams.

Visuotinis susirinkimas

Š.m. kovo 25 d. 16.15 val. vyks eilinis visuotinis Pareigūnų kredito unijos narių susirinkimas.

Darbotvarkėje numatyta 10 klausimų. Su numatytais klausimais nutarimų projektais, ataskaitomis bei kitais dokumentais galima susipažinti Pareigūnų kredito unijoje (adresas: V. Mykolaičio-Putino g. 5, Vilnius).

Nacionalinis pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimas - tai vienas iš dviejų Lietuvoje veikiančių profesinių sąjungų susivienijimų.

NPPSS nei nuo valstybinės valdžios, nei nuo politinių partijų nepriklauso ma organizacija.

Mūsų pagrindinis tikslas – viešojo saugumo srityje dirbančių valstybės tarnautojų ir kitų darbuotojų, darbo, socialinių ir ekonominių teisių bei teisėtų interesų atstovavimas ir gynimas.

Kodėl susikūrėme?

Mūsų siekis - sukurti aiškius profesinės sąjungos teikiamų paslaugų kokybės standartus. Pagal NPPSS įstatus, ją sudarančios organizacijos privalo užtikrinti demokratiškus rinkimus ir sprendimų priėmimą, skaidrią finansinę apskaitą, atskaitomybę savo nariams, aukštą pareigūnų ir darbuotojų lūkesčius atitinkančią paslaugų kultūrą ir kokybę, būti nepriklausomomis nuo darbdavio ir kitų su pareigūnų interesų gynimu nesusijusių aplinkybių.

NPPSS narės

NPPSS narės yra profesiniu, teritoriniu, šakiniu ir kitais principais įsikūrusios Profesinės sąjungos, vienijančios valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius valstybės, savivaldybės įstaigose, įmonėse, organizacijose.

Susivienijimo sudėtyje yra: LR Ikteisminio tyrimo įstaigų, Vilniaus apskrities Ikteisminio tyrimo įstaigų, Lietuvos policijos, Lietuvos pasienio pareigūnų, Ugniagesių gelbėtojų profesinės sąjungos. Visos jos vienija per 4400 policijoje, valstybės sienos apsaugos tarnyboje, finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyboje, vadovybės apsaugos, priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamente, pataisos įstaigose dirbančių valstybės tarnautojų ir darbuotojų. Bendras narių skaičius nuo susikūrimo 2007 metais 49 proc.

LR ITIPS - 1458, VAITIPS -

Į profesines sąjungas daugiausia įstojusių pareigūnų yra iš Vilniaus ir Utenos apskričių, mažiausiai – Panevėžio ir Telšių apskričių

NPPSS' 2009 ataskaita

886, LPPS -549, LPPPS – 535, UGPS – 950.

2009 metais į profesines sąjungas įstojo iš viso 551 asmuo, išstojo – 66. Daugiausia įstojo į Lietuvos policijos profesinę sąjungą (157), mažiausiai - į Vilniaus apskrities ITIPS (122). Apsisprendimą išstoti dažniausiai lemia tarnybos santykių nutraukimas arba sumažėjusios pajamos.

2007 metais įstojusių ir išstojusių santykis 418/40 arba 9 proc., 2008 – 976/90 arba 9 proc., 2009 – 551/66 arba 11 proc.

Teisės skyrius

NPPSS Teisės skyriuje dirba 4 teisininkai, kurie teikia **teisines konsultacijas** pareigūnams. Teisininkai konsultuoja telefonu, elektroniniu paštu, betarpiškai darbuotojui atvykus į būstinę, susitikimuose su pareigūnais. Teisininkai konsultuoja pagal kiekvieną mėnesį sudaromą budėjimų grafiką. Jie rengia straipsnius, nagrinėjančius aktualias teisės problemas.

NPPSS įdiegta vieno langelio sistema leidžia greitai reaguoti į kiekvieno profesinės sąjungos nario problemą. Su asmeniu, kuris kreipėsi į profesinę sąjungą Teisės skyriaus atstovas, esant neatidėliotinam atvejui, susisiekiama nedelsiant, kitais atvejais – ne vėliau kaip per 2 valandas.

2009 m. suteiktos 649 konsultacijos. Pareigūnai dažniausiai kreipėsi dėl klausimų, susijusių su tarnybine atsakomybe (137), atleidimo iš tarnybos (58), darbo organizavimo ir darbo laiko apskaitos (56). NPPSS interneto svetainėje parengta 11 konsultacinių straipsnių pareigūnams aktualiomis temomis.

NPPSS būstinėje gauta 967 raštai, parengta 833, iš jų daugiau nei pusė – 526 parengė Teisės skyriaus teisininkai. Daugiausia raštų adresuota LR ITIPS (417). Palyginti su 2008 metais parengtų raštų skaičius (739) išaugo penktadaliu.

Tarnybinių patikrinimų medžiagos analizė

Teisininkai, nagrinėdami išvadas, tarnybinio nusizengimo aplinkybes vertina visapusiškai. Išnagrinėję sprendimo projektą pateikia profesinių sąjungų vadovams. Pasirašytas sprendimas siunčiamas vidaus reikalų įstaigos vadovui, turinčiam teisę skirti nuobaudą, ir pareigūnui, dėl kurio veiksmų pradėtas tarnybinis patikrinimas. Taip pareigūnui pateikiama visapusiška teisinė nusizengimo analizė, kuri leidžia apsispręsti dėl tolimesnių veiksmų.

2009 m. išnagrinėtos 108 tarnybinio patikrinimo išvados (per 2005-2008 m. iš viso išnagrinėtos 278 tarnybinio patikrinimo išvados), 2008 m. – 102. Daugiausia išvadų išnagrinėta dėl LR ITIPS narių (55), LPPPS – 23. Tris kartus profesinių sąjungų vadovai konstatavo, kad nuobauda skiriama dėl narystės ir veiklos profesinėje sąjungoje. Šie skaičiai rodo, kad NPPSS šakinės organizacijos nepiktinaudžia teise nesutikti su skiriama nuobauda ir tokių sprendimų pasirenka tik esant akivaizdiems požymiams, kad pareigūnas yra persekiojamas.

Teisinė gynyba ir atstovavimas

Teisininkai atstovauja į NPPSS įeinančių profesinių sąjungų narius teismuose administracinėse bylose dėl tarnybinių ginčų.

Baudžiamajame procese teikia pirminę neatidėliotiną konsultaciją, prirėkus - užtikrina advokato pagalbą. Teisinis procesas pradamas tik tais atvejais, kai nėra akivaizdžių požymių, bylojančių apie tokio proceso beprasmiškumą. Tais atvejais, kai pareigūno ir teisininko nuomonės nesutampa, klausimas nagrinėjamas NPPSS Teisės skyriaus susirinkime. Sprendimą, atsižvelgdamas į teisininkų nuomonę, priima šakos pirmininkas. Nuo 2010 metų sprendimą tokiais atvejais priims NPPSS Teisės komiteto pirmininkas.

2009 metais parengta 173 procesiniai dokumentai: 87 skundai, ieškiniai, prašymai, 25 apeliaciniai skundai, 1 kasacinis skundas. NPPSS teisininkai dalyvavo 132 teismo posėdžiuose, komisijose, darbo grupėse, susitikimuose.

Šiuo metu teisininkai administruoja 93 bylas, iš jų 87 pradėtos 2009 m. Daugiausia – 27 bylos - dėl nesumokėtos darbo užmokesčio dalies, 15 – dėl tarnybinių nuobaudų, 10 – dėl kompensacijų.

2009 m. daugiau nei pusė pareigūnų išgirdo jiems palankius teismų sprendimus 25 bylos laimėtos, 23 atvejais skundai pripažinti nepagrįstais, 14 procesų nutraukti.

NPPSS—teisėkūros procesuose

Dalyvaudama teisėkūros procesuose (siūlydama teisės aktų pakeitimus) NPPSS siekė statutinių valstybės tarnautojų darbo užmokesčio, socialinių garantijų reformos, lygių sąlygų profesinių sąjungų veiklai užtikrinimo.

Dėl to NPPSS vadovai kartu su teisininkais parengė 19 teisės aktų pakeitimų projektų, kuriais siūloma reformuoti darbo užmokesčio, socialinių garantijų sistemas, užtikrinti reikiama finansavimą vidaus reikalų įstaigoms.

Vidaus reikalų ministerijoje daugeliui šių teisės aktų projektų nebuvo pritarę, sprendimai dėl jų buvo vilkinami. Neabejojama, kad diskusijos dėl šių pasiūlymų bus atnaujintos pasikeitus Vidaus reikalų ministerijos vadovams ir politinei situacijai šalyje.

Nukelta i 5 psl.

Atkelta iš 4 psl.

2009 m. NPPSS parengtų teisės aktų projektai

LĖŠOS

LR 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 1 priedelio pakeitimo įstatymo projektas. Siūloma 2009 m. biudžete nustatyti ne mažesnę finansavimą pareigūnų darbo užmokesčiui nei tas, kuris buvo nustatytas 2008 m. spalio 17 d. Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte Nr. XP-3420.

LR Valstybės tarnybos įstatymo 7, 8, 24 ir 25 straipsnių, 3 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 1a priedu ir 4 priedu įstatymo projektas.

Projektu siekiama užtikrinti teisingą apmokėjimą už darbą statutiniams valstybės tarnautojams, statutiniams valstybės tarnautojams nustatant teisinį darbo užmokesčio reguliavimą, kuris skirtųsi nuo karjeros valstybės tarnautojų darbo užmokesčio.

Tarnybos Lietuvos Respublikos munitinėje statuto 19 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas.

Siekiama tiksliau įvertinti munitinės pareigūno turimą kvalifikaciją, nustatant penkias kvalifikacines kategorijas vietoj esamų trijų, ir nustatyti didesnius priedų dydžius už gaunamą kvalifikacinę kategoriją.

LR Vidaus reikalų ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, nesumokėtos darbo užmokesčio dalies gražinimo įstatymo projektas.

Siūloma įtvirtinti, kad Vidaus rei-

NPPSS' 2009 ataskaita

kalų ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų darbuotojams, dirbusiems pagal darbo sutartis, ir jų ipėdinams, nesumokėta darbo užmokesčio dalis gražinama už laikotarpį nuo 2009 m. sausio 1 dienos iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ pakeitimo įsigaliojimo dienos.

LR Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ pakeitimo projekto.

Siūloma įrašyti naują skiltį - „Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojų“.

LR Vyriausybės nutarimo „Dėl nesumokėtos darbo užmokesčio dalies išmokėjimo vidaus reikalų ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų bei savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektas.

Siūloma patvirtinti Vidaus reikalų ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų bei savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, nesumokėtos darbo užmokesčio dalies išmokėjimo tvarkos aprašą.

Lietuvos Respublikos darbo užmokesčio dalies, nesumokėtos valstybės pareigūnams ir valstybės tarnautojams dėl Lietuvos Respublikos valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareigūnės algos (atlyginimo) bazinio dydžio taikomo 2009 metais įstatymo

3 straipsnyje nustatyto mažesnio bazinio dydžio nei buvo nustatytas 2008 metais, gražinimo įstatymo projektas.

Siūloma skirtumą tarp sumokėto ir 2008 metais nustatyto valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų darbo užmokesčio dydžio kompensuoti, skirtumą pripažįstant valstybės vidaus skola. Įstatymo projektu ši skirtumą siūloma iki 2012 m. gruodžio 31 d. išmokėti lygiomis dalimis kas mėnesį Vyriausybės nustatyta tvarka.

LR Seimo nutarimo „Dėl viešojo saugumo politikos kaip prioritetinės krypties (srities) užtikrinimo“ projektas.

Siūloma, priimant sprendimus, susijusius su valstybės politikos priemonių įgyvendinimu teisėsaugos institucijose, užtikrinti viešąjį saugumą kaip vieną didžiausių prioritetinių sričių. Taip pat nustatyti, kad 2010 - 2011 m. valstybės biudžeto asignavimai, skirti vidaus reikalų centrinių įstaigų pareigūnų darbo užmokesčiui, būtų ne mažinami, o atsižvelgiant į valstybės ekonominę pažangą, proporcingai didinami.

SOCIALINĖS GARANTIJOS

Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 37 straipsnio 2 dalies ir Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punkto, 7 straipsnio 1 ir 2 dalų, 9 straipsnio 1 ir 2 dalų, 15 straipsnio 1 dalies, 16 straipsnio 5 dalies pakeitimo, 6 straipsnio bei 16 straipsnio 3 dalies pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas.

Siūloma įtvirtinti aiškia pareigūnų tarnybos laiko, būtino parei-

gūnų ir karių valstybinei pensijai skirti, apskaičiavimo sistema, numatant tokį teisinį reguliavimą, pagal kurį tarnybos laikas pensijai skirti būtų skaičiuojamas vadovaujantis tarnybos stažo atitinkamoje valstybės tarnybos sistemoje skaičiavimo tvarką reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis.

DARBO ORGANIZAVIMAS

Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 29, 31 ir 36 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas.

Siūloma įtvirtinti vidaus tarnybos pareigūnų, dirbančių pamainomis, suminę darbo laiko apskaitą ir numatyti galimybę vidaus reikalų įstaigos vadovui ir darbuotojų atstovams kolektyvineje sutartyje susitariti dėl didesnės budėjimo laiko normos per mėnesį, taip pat sulygtinti mokamus priedus už kvalifikacines kategorijas su karjeros valstybės tarnautojams mokamais priedais už kvalifikacines klases.

Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 14, 15, 16, 17, 18, 25, 26, 28, 36, 37, 40 ir 53 straipsnių, pakeitimo ir papildymo 61 straipsniu projektas.

Siūloma įtvirtinti Ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos instituciją, kuri būtų nuolatinė ikiteisminė tarnybinių ginčų nagrinėjimo institucija, sudaroma iš vienodo skaičiaus Vyriausybės ir vidaus reikalų sistemoje veikiančių šakos profesinių sąjungų atstovų, Vyriausybės nustatyta tvarka. Ginčų komisija nagrinėtų ginčus kylančius dėl laipsnių suteikimo, atrankos ir aukštesnes pareigas, tarnybinio kaitumo, perkėlimo į žemesnes pareigas, atestavimo, tarnybinių nuobaudų paskyrimo, materialinės atsakomybės, nušalinimo nuo pareigų, kvalifikacinių kategorijų suteikimo, kompensacijų ir atleidimo iš tarnybos.

2008 m. gegužės 13 d., įvyko PKU steigiamasis susirinkimas, 2008 m. birželio 12 d. Lietuvos banko valdyba nutarė išduoti licenciją PKU veiklai. Nuo tada Pareigūnų kredito unija veikia ir kasmet plečia savo veiklą. PKU siekė tapti pareigūnų bendruomenės banku, teikiančiu paslaugas pareigūnų bendruomenei palankesnėmis sąlygomis nei tos, kurias siūlo bankai ir kitos kredito įstaigos.

2009 m. sukurta interneto svetainė www.pareigunuunija.lt, informacija apie unijos veiklą pa-

Pareigūnų kredito unija— alternatyva bankams

teikiama NPPSS interneto svetainėje ir kitais šio susivienijimo komunikaciniais kanalais.

2009m.unijoje buvo 219 narių, iš jų 4—juridiniai asmenys (2008 m.— 121 fizinis ir 2 juridiniai asmenys). Didžiausias narių augimas pastebėtas 2009 m. IV ketvirtyje. Tai sietina su akcija, kurios tikslas padėti pareigūnams parengti vaikus mokyklai.

Bendras visų narių pajinis kapitalas per 2009-uosius metus išaugo iki 111393,99 Lt.

Pagal paskolų portfelio augimo tempus PKU yra tarp dešimties sparčiausiai per metus augusių unijų. 2009-ųjų pabaigoje kredito unijos kapitalą sudarė 963190 Lt.

Anot PKU valdybos pirmininko V.Bako, 2009-ieji buvo pasirengimo efektyviai veiklai laikotarpis. PKU paskolų rizikaviena mažiausių šalyje—ji siekė 2,4 proc. (unijų paskolų rizikos vidurkis siekia 10,88 proc.). Per 2009 m. PKU pateko į sėkmin-

giausiai veikiančių kredito unijų dešimtuką: jai suteiktas finansinis reitingas „B“ (tai 8 vieta reitingų lentelėje iš 62).

Pagal paskolų portfelio augimo tempus PKU yra tarp 10 sparčiausiai per metus augusių unijų. PKU džiaugiasi, kad pateisino pareigūnų lūkesčius, todėl ateityje plėtos savo veiklą, siūlys specialias akcijas, ketina bendradarbiauti su keliomis agentūromis. Pareigūnų kredito unijos *credo* - teikti pareigūnų bendruomenei paslaugas palankiausiomis sąlygomis.